

Bio-pszicho-szociális modell a
gyógyításban

Az orvosi hivatás kihívásai és
szépségei

Mentálhigiéniai kérdések

Mezei Ágnes

Semmelweis Egyetem
Magatartástudományi Intézet

SEMMELWEIS
EGYETEM 1769

Ismerkedés ☺

Alliteráló nevek

Mindenki mondjon egy jellemzőt, amely igaz rá,
és alliterál a keresztnévével!

Ismétlés következik!

<https://semmelweis.hu/magtud/intezet/munkatarsak/>

Példaképek

Mondjanak orvos példaképeket (pl. akinek ő maguk (vagy hozzátartozóik) betegeik voltak; akit gyakorlaton, illetve klinikai munka során láttak; akit a médiából ismernek). Fogalmazzák meg, hogy miért tartják példaképnek a választott orvost.

Naiiv pszichológia

Kik a naiiv
pszichológusok?

Naiiv pszichológia

Gábor: Beszéltél Lilivel? Azt mondta, bejön hozzám.

Juli: Ma még nem is *láttam*.

Gábor: *Láttad*, csak nem *emlékszel* rá. Ott ment el előtted a konyhánál.

Juli: Igen, tényleg, ne *haragudj*. Talán valami történt vele, olyan *gondterheltnek* tűnt.

Gábor: Akkor lehet, hogy ma mégsem jön. Majd *megvigasztalom* legközelebb. Olyan *érzékeny*.

A emberek fejében ott van egy pszichológiai **elmélet**,
egy rejtett **feltételezésrendszer**

ez alapján egymás viselkedését értelmezik.

Mindnyájan alkalmazzuk **naiv pszichológiánkat**

→ elsajátítása **korán megkezdődik** az emberi fejlődésben,

→ a hétköznapi életben rendkívül fontos szerepet tölt be a **társas helyzetek és társas cselekvések összehangolásában.**

Bizonyos értelemben nehezíti is a tudományos lélektan dolgát:

Laikusként „ösztönösen” az érdekel bennünket, hogy *mit érez, mit gondol, mit akar stb. a másik*. Korántsem biztos, hogy ezek a jó kérdések a tudományos lélektan számára is, amely a hétköznapinál pontosabb, részletesebb és biztosabb alapokon álló megismerésre törekszik.

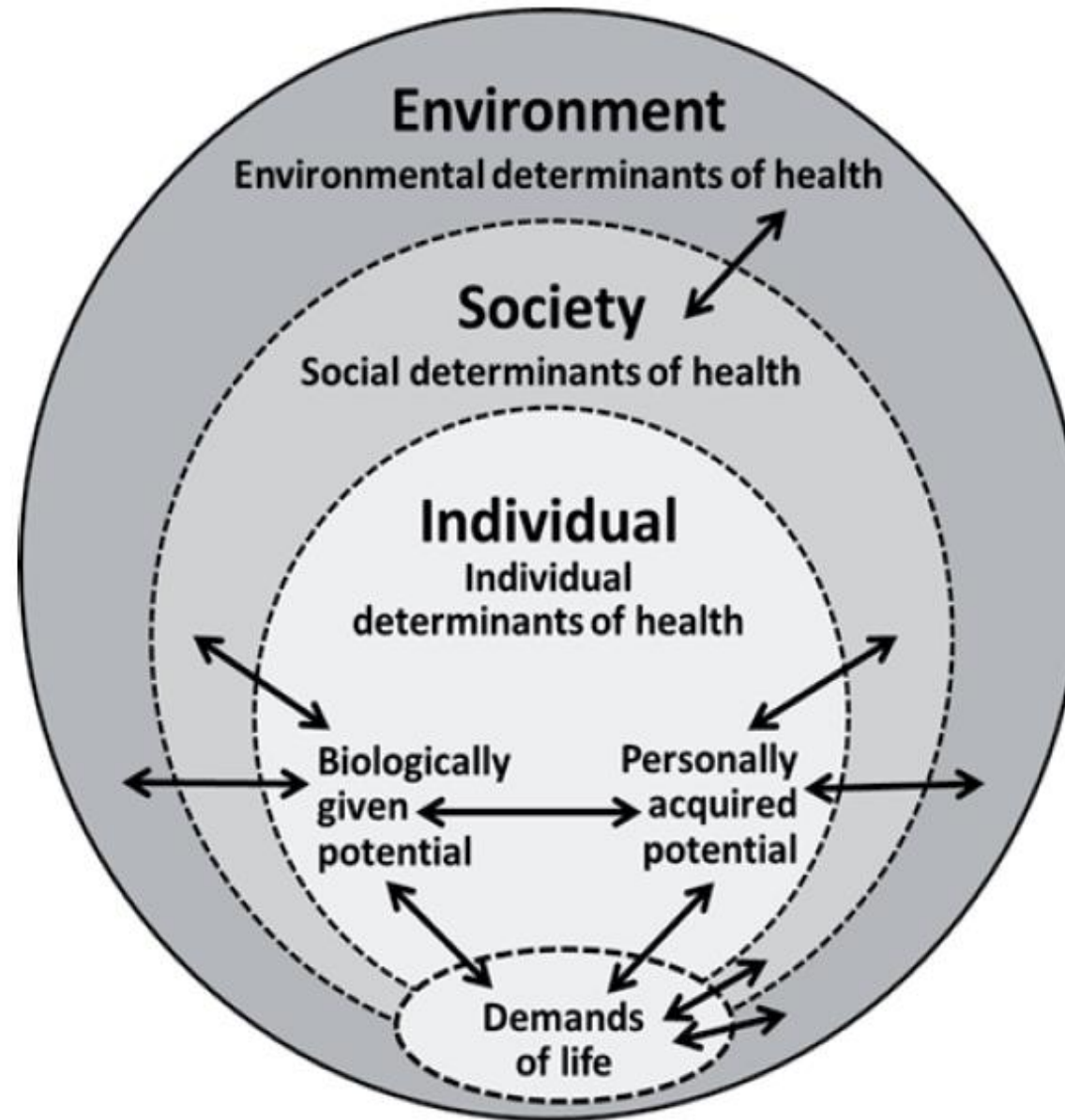
Egészség

Mentálhigiéné

„Az egészség a teljes fizikai, mentális és szociális jóllét állapota, s nem csupán a betegség vagy a fogyatékoság hiánya.” (WHO, 1948)

Meikirch-modell: az egészség a jóllét állapota, amely az egyéni képességek, az életút során keletkező kihívások, valamint a társadalmi és környezeti befolyásoló tényezők közötti kölcsönhatások eredménye (Bircher & Hahn, 2016; <https://meikirch-modell.ch/en/model/>).

Bircher, J., & Hahn, E. G. (2016). Understanding the nature of health: New perspectives for medicine and public health. Improved wellbeing at lower costs: New Perspectives for Medicine and Public Health: Improved Wellbeing at lower Cost. *F1000Research*, 5.

Az orvosképzés a legkomplexebb oktatási forma:

- magas szintű ismeretek
- klinikai készségek
- hiteles magatartás

Az orvoslás két pillére:

- a természettudomány - bizonyítható ismeretek
- az ún. humanisztikus komponensek
- a páciens viselkedésének megfejtése
- etikai elgondolások
- kommunikáció

A XXI. század elvárásai, kihívásai

1. Standardizált munkamód, bizonyítékokon alapuló döntések.
2. A beteg egyediségének figyelembevétele, a személyes kapcsolat, a jó kommunikáció.
3. A közösségi orvoslás, a népegészségügy is megkívánja a populáció szociológiai, kulturális paramétereinek ismeretét.
4. Közös egészségügyi problémák a populáció előregedése, a megromlott természetes- és munkakörnyezet.
5. A fő halálokokat jelentő betegségek háttérében életmódbeli tényezők szerepelnek.
6. Az egészségügyi ellátórendszerrel szemben egyre növekvő elvárások alakulnak ki.

Magatartástudomány

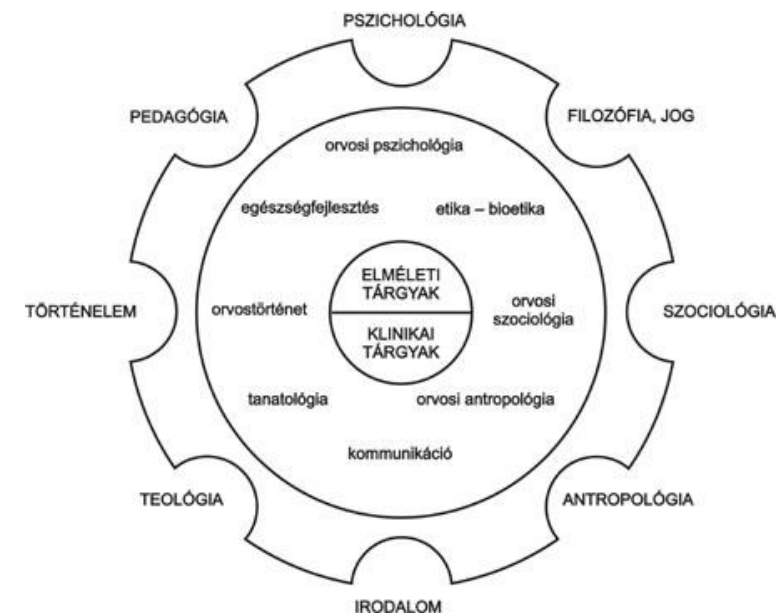
- Több tudomány szintéziséből létrejövő tudományterület.
- Az emberi magatartás törvényszerűségeit és fejlesztésének lehetőségeit vizsgálja **rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésben, az ember és környezete közötti kölcsönhatások folyamatában, a beteget középpontba állító biopszichoszociális szemléletben, integratív igényvel.**

Magatartástudomány

Céljai:

- a beteg és a populáció megismerése
- adekvát, személyre szabott ellátás nyújtása
- a közösség esetében a társadalmi és kulturális tényezőket figyelembe vevő beavatkozás lehetőségeinek oktatása
- a helyes orvosi magatartás kialakításának segítése

Kopp Mária - Pikó Bettina (2001): A magatartástudományok szerepe a nemzetközi és hazai orvostudományban: Helyzetkép és lehetőségek. Orvosi Hetilap, 142, 2715-2721

Magatartásorvoslás

Interdiszciplináris tudományterület.

Céljai:

- az egészség és betegség vonatkozásában megjelenő viselkedéses és biomedikális ismeretek és technikák integrálása, valamint
- ezeknek a prevenció, a diagnózisalkotás, a kezelés és a rehabilitáció területén való felhasználása.

(Schwartz és Weiss, 1978)

Egészségpszichológia

A pszichológia elméleti, gyakorlati ismereteinek és módszertani repertoárjának alkalmazása

- az egészség fejlesztésében és fenntartásában;
- a betegségek megelőzésében és kezelésében;
- az egészség, a betegség és kapcsolódó működészavarok okainak és veszélyeztető tényezőinek azonosításában;
- az egészségügyi ellátórendszer és az egészségpolitika elemzésében és fejlesztésében.

(Matarazzo, 1982, idézi: Urbán, 2011)

Mik az orvosi hivatás kihívásai?

Mik az orvosi hivatás szépségei?

Mondatbefejezés

Mindenki egyénileg kiegészíti az alábbi két mondatot: *"Erősségemnek tartom, hogy ..., ugyanakkor a(z) ... tekintetében jó volna fejlődnöm. Ebben segítene nekem, ha / Ehhez arra lenne szükségem, hogy ..."*

Mondatbefejezés

Mindenki egészítse ki szóban a következő mondatot (körbe megyünk). **„Azért tartom magam különösen alkalmasnak arra, hogy orvos legyek, mert...”**

Köszönöm a
figyelmet!
Mezei Ágnes

SEMMELWEIS
EGYETEM 1769